

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folketingsvalg på Færøerne.

(Lovforslag nr. L 36. Fremsat 12/10 76. Første behandling 29/10 76. Betænkning 4/11 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos ferskvandsfisk.

(Lovforslag nr. L 59. Fremsat 13/10 76. Første behandling 5/11 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme. (Ophævelse af bopælspligt m. v.) [af Halvgaard m. fl.].

(Lovforslag nr. L 80. Fremsat 19/10 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Det forslag fra fremskridtspartiet, som ligger her til behandling, svarer nøje til det forslag, der blev fremsat af det konservative folkeparti i oktober 1975, og svarer ganske nøje til den holdning, som fremskridtspartiet har givet udtryk for med hensyn til hele landbrugets situation her i landet.

De af de to partier stillede forslag har det til fælles, at de foreslår bopælskravet og hovederhvervskravet ophævet uden at stille nogen anden form for sikring af de interesser, som landbrugsloven skal varetage, i stedet for. Jeg må dog erkende, at det konservative folkeparti har gjort sig den ulemilighed at give en motivering for deres forslag, mens fremskridtspartiet ikke har gjort sig den ulemilighed.

På denne baggrund finder jeg ikke anledning til at gå ind i en nærmere drøftelse af forslaget, men skal blot henvide til, at bopælskravet og hovederhvervskravet blev indføjet i landbrugsloven af 1973 som led i det samlede kompleks af jordlove, der blev vedtaget af 5 partier forud for tilslutningen til EF, og det er min bestemte opfattelse, at de hensyn, der ligger bag gennemførelsen af de omhandlede bestemmelser, fremdeles er til stede, og at der fremdeles er behov for bestemmelser, der sikrer, at de landmænd, der skal leve af at drive landbrug, får en vis fortrinsstilling med hensyn til erhvervelse af jord. Fra regeringens side må vi derfor afvise dette lovforslag.

Jeg kan oplyse, at jeg har anmodet det af landbrugsministeriet nedsatte udvalg vedrørende den fremtidige landbrugspolitik om at undersøge, om de gældende regler i landbrugsloven bør ændres på visse punkter. Udvalget yenter at kunne afgive betænkning bl. a. vedrørende dette spørgsmål i meget nær fremtid, og jeg finder det derfor rigtigst at afvente denne betænkning, inden der tages stilling til spørgsmål om ændringer i landbrugsloven.

Erik Andersen (S):

Som landbrugsministeren netop har fremhævet, lader det til at blive en årligt tilbagevendende begivenhed, at dette lovforslag kommer til første behandling. Det er uklart for mig, om der er tale om et kapløb mellem de mest reaktionære partier om at komme først med dette forslag, eller om det er aftalt, at man skal skiftes til at fremsætte det.

Jeg kan nøjes med at henvide til det, jeg sag-

[Erik Andersen.]

de ved førstebehandlingen af det tilsvarende forslag den 22. oktober 1975. Så længe der i forslaget ikke anvises andre midler til at sikre de kommende generationer inden for landbruget imod konkurrence fra såvel indenlandsk som udenlandsk kapital, kan jeg kun anbefale dette forslag til samme skæbne som i sidste samling, nemlig at det aldrig når videre end til første behandling, og dette måske særlig ud fra den sidste betragtning, at lovforslaget hører sammen med en mere konstruktiv behandling af landbrugsloven på grundlag af den betænkning, som landbrugsministeren har varslet vil komme i nær fremtid.

Karlskov Jensen (V):

Da venstres ordfører for dette lovforslag, hr. Søren Jensen (Hasseris), ikke kan være til stede, har jeg lovet at sige et par ord på venstres vegne.

Vi har naturligvis i venstre en meget stor interesse i at skabe muligheder for, at det fortrinsvis er de unge uddannede landmænd, der overtager landbrug. Det mener vi der er en afgørende samfundsinteresse knyttet til, men det er samtidig vor opfattelse, at det ikke så meget er landbrugsloven, der stiller sig hindrende i vejen for generationsskiftet i landbruget, som det er andre lovbestemmelser, bl. a. og navnlig kapitalvindingskatten, og venstre har da også fremsat lovforslag om, at denne afgift fjernes for de egentlige generationsskifter. Samtidig har vi stillet forslag om at få ajourført de sats, der er gældende vedrørende etableringstilskud og kurstabslån til de unge landmænd, og det er vores opfattelse, at vi ved at gennemføre disse bestemmelser på en helt anden måde ville fremme de unge landmænds muligheder for at overtage landbrug.

Venstre er ikke nogen varm tilhænger af bopælspligten så lidt som af visse andre dele i landbrugsloven, og vi stemte heller ikke for disse bestemmelser i 1973, da loven sidst blev ændret. Men forholdet er jo, som det også blev bekræftet af landbrugsministeren for et øjeblik siden, at det udvalg, der har arbejdet med alle de problemer, der knytter sig til generationsskiftet og ejerforholdene i landbruget m. v., står umiddelbart over for at skulle afgive betænkning, og vi finder det på baggrund heraf rigtigt at afvente denne betænkning og tage den drøftelse, som den måtte give anledning til, til den tid fremfor, som det her er fore-

slået, at gribe ind over for et enkelt punkt eller to i landbrugsloven.

Dermed har jeg begrundet, at venstre ikke kan tiltræde dette lovforslag, men at vi naturligvis gerne vil drøfte problemerne i udvalget.

Gunner Baunsgaard (RV):

Mit partis ordfører i denne sag, hr. Svend Haugaard, kan ikke være til stede i øjeblikket, og derfor skal jeg på det radikale venstres vegne fremkomme med nogle ganske få bemærkninger.

Forslaget har jo været fremme et par gange før, og det er ikke blevet bedre i mellemtiden. Vi må fra det radikale venstre fastholde bopælskravet som en god foranstaltning både for at bremse ikke-landbrugeres køb af landbrugsejendomme og for at sikre kommunernes og lokale virksomheders interesse i, at landbrugsbygninger er beboet.

Vi må som hidtil afvise forslaget, og vor afvisning vil gentage sig, hvis forslaget eventuelt skulle komme igen.

Ole Olsen (SF):

Jeg skal ikke spilde mange ord på dette forslag, og jeg skal også nok lade være med at blive vred i dag, som jeg var sidste gang, da vi snakkede fremskridtspartiets landbrugspolitik. Jeg skal nøjes med at fastslå, at dette simpelt hen er en logisk videreførelse af fremskridtspartiets landbrugspolitik, som kom klarest til udtryk i debatten om det tørkeramte landbrug. Jeg vil gerne have lov at citere fra Folketingstidende 1975-76, sp. 753, hvor hr. Halvgaard siger: »Der er købere nok i dag, og det, det drejer sig om, er simpelt hen, at der kommer folk til landbruget, yngre kræfter og også kapitalstærke kræfter til landbruget, sådan at vi kan udnytte vores produktionsjord.« Det er fremskridtspartiets landbrugspolitik i en nøddeskal: de, der ikke kan klare sig, kan gå; lad kapitalstærke kræfter komme til, så ordner tingene sig nok! Det lovforslag, vi ser her – den ros skal fremskridtspartiet have – er en ganske logisk videreførelse af det andet lovforslag, ingen tvivl om det. Jeg vil ønske, at landbrugsbefolkningen her i Danmark faktisk bliver opmærksom på, hvad der er fremskridtspartiets landbrugspolitik neden under de mange smukke fraser, som fremskridtspartiet somme tider kommer med.

Jeg synes også, dette lovforslag demonstre-

[Ole Olsen.]

rer en anden ting, nemlig fremskridtspartiets rolle som et positivt EF-parti. Når fremskridtspartiet forsøger at sige, at det er delt med hensyn til EF-politik, får det bogstavelig talt aldrig nogen kontante virkninger. Jeg synes, man skulle have diskuteret det grundigere i fremskridtspartiet. Dette er kun et forslag, som inviterer også udenlandsk kapital indenfor i Danmark, og derfor er fremskridtspartiet nu med til, så kraftigt man overhovedet kan, at nedbryde de sidste spinkle barrierer, der blev lavet forud for EF-tilslutningen.

Burgdorf (KF):

Det er jo indtil nu ikke nogen særlig blid behandling, dette lovforslag har fået, men vi kender jo næsten ordlyden fra i fjor, da det var det konservative folkeparti, der fremsatte dette forslag. Nu som før mener vi, at forslaget er rigtigt i sit sigte, og at den lovgivning, der er på dette område, er forkert. Man kan bruge mange argumenter for at anbefale en bibeholdelse af den nuværende lovgivning på dette område, men når man siger, at man ønsker det for at bevare landbruget for landbrugets unge i fremtiden, mener jeg, det er forkert. Det kan ikke bibeholdes på den facon. Vi ved jo, at landmandens gennemsnitsalder i øjeblikket er langt over 50, og at der ikke er tilstrækkelig tilgang af unge til dette erhverv. Ja men så kan det jo ikke bibeholdes; der bliver jo et tomrum. Hvem skal udfylde det? Jeg er bange for, at det bliver staten.

Vi ønsker stadig væk, at landbruget skal være et liberalt erhverv – det troede jeg også venstre gjorde, men det gør de altså ikke – og at landbruget skal have så frie muligheder som muligt, kun derved kan det trives vel. Derfor vil vi støtte dette forslag.

Aksel Knudsen (KrF):

Da kristeligt folkepartis ordfører i denne sag, hr. Arne Bjerregaard, ikke er til stede, har jeg lovet at sige, at kristeligt folkeparti ikke finder, at dette forslag løser landbrugets problemer, og at vi derfor ikke kan gå ind for den foreslåede lovændring.

Fuglsang (DKP):

Uden at afvente nogen betænkning ser jeg mig i stand til at afsløre, at mit parti vil gå mod dette forslag såvel som de principper,

nemlig bl. a. at fjerne bopælspligten, som er grundlaget for det. Der tales så meget om landbrugerne og landbruget, og også vort principielle synspunkt er, at landbruget netop skal være et erhverv for landbrugere, men det er jo ikke det, man tænker på her. Bliver et forslag som det gennemført, vil det gøre landbruget til et nyt matadorspil for diverse spekulanter, sådan som fremskridtspartiets forslag også på andre måder går ud på det.

Vi har ved tidligere lejligheder givet udtryk for, at det, vi har brug for, er at finde frem til former, som er mere effektive end dem, vi har i øjeblikket, og hvis nogen kan fremvise sådanne, vil vi være overmåde forhandlingsvenlige, men vi vil under ingen omstændigheder være med til at slippe alle tøjler løs for det, man kalder de liberale kræfter. Det ville være værst for dem, som virkelig skal være landbrugere.

Abel (CD):

Centrum-demokraterne kan ikke tiltræde det foreliggende lovforslag. Ved ophævelse af bopælspligten opstår der fare for yderligere stigninger af prisen på landbrugsjord, og sådanne stigninger kan måske nok tages af ikke-landmænd, som hovedsagelig er ude på pengeanbringelse i fast ejendom og på at kunne spare i skatter, men det er en urimelighed over for landmænd, som skal leve af erhvervet og ikke har mulighed for så store investeringer som mange såkaldte bylandmænd, der ikke har landbrug som hovederhverv. Urimeligheden vil endda være størst over for unge landmænd, som har vanskeligheder nok med at etablere sig.

Centrum-demokraterne er imidlertid rede til i anledning af det fremsatte lovforslag at drøfte problematikken. Vi ser gerne, at det grønne kort kan drages ind i billedet som en mulig udvej, idet det jo ikke er ukendt, at landboforeninger i sin tid fandt, at det skulle være frit for enhver at købe landbrugsejendomme.

Vi venter i den sammenhæng, som også flere andre ordførere har været inde på, på resultatet fra det udvalg, som landbrugsministeren nedsatte i 1975, og som fik til opgave at undersøge behovet for ændringer i landbrugsloven. Jeg vil i den forbindelse nævne, at landboforeningernes jordpolitiske holdning er blevet formuleret på følgende måde: at man vil sikre og bevare et rimeligt antal rationelle landbrugsbe-

[Abel.]

drifter af varierende størrelse fortrinsvis i brugerens selvstændige eje og sikre og bevare den mest dyrkningsegnede jord for jordbrugsmæssig udnyttelse. Familiebruget bør også i fremtiden være det centrale element i dansk landbrug, og derfor må landbrugslovgivningen udformes med henblik på at bevare familiebruget under den igangværende kulturdebat. Dette vil være baggrunden for centrum-demokraternes stilling til det foreliggende lovforslag og til kommende forslag om landbrugsforhold.

Ordføreren for forslagsstillerne (Halvgaard) (FP):

Under behandlingen af lovforslaget vedrørende hjælp til de tørkeramte landmænd afgav fremskridtspartiet det løfte at ville fremsætte lovforslag om fjernelse af de restriktioner, som i tidens løb er gennemført til ubodelig skade for det danske landbrugserhverv, restriktioner, som har medført, at dansk landbrug er stagneret i forhold til andre landes landbrug, og restriktioner, som har vanskeliggjort generationsskiftet. Det lovforslag, vi har til behandling i dag, lov om ændring af lov om landbrugsejendomme, har til hensigt at ophæve to bestemmelser, som på en helt uretfærdig og uværdig måde griber ind i borgernes frihed, nemlig borgernes frihed til selv at vælge, hvor de vil bo, og borgernes frihed til at bestemme, hvilket arbejde de ønsker at gøre til deres hovederhverv.

Den nugældende lov om landbrugsejendomme er fra 2. august 1973, og der blev i loven indføjet to helt urimelige bestemmelser, nemlig at man for at erhverve en landbrugsejendom skulle tage fast bopæl på ejendommen inden 6 måneder efter erhvervelsen, og ydermere at man for ejendomme over en vis størrelse skulle have landbrug som hovederhverv.

På længere sigt mener vi at det vil få nogle uheldige konsekvenser for hele det danske samfund.

Gennem en urimelig indkomstskat, jordskatter og kapitalvindingsskat er landbruget med til at betale til samfundets serviceydelser og tilbud, som det egentlig sjældent selv hverken har tid eller mulighed for at udnytte i samme grad som andre befolkningsgrupper. En landmands arbejdstid er jo normalt ikke 8 timer, men både 12, 14 og 16 timer, og uanset hvor meget landmanden knokler og handler, så havner pengene, kapitalen, i andre befolkningsgrupper lommer på grund af de restriktioner, der

er gennemført for landbrugets vedkommende. Samfundsmæssigt må det derfor, i den situation vi befinder os i, være absolut nødvendigt, at investeringskapitalen kommer landbrugserhvervet til gode igen. Det må være vigtigere at bruge den ledige kapital, uanset hvor den kommer fra, til udbygning og forbedring af vores produktionsapparat end til luksusindkøb f. eks. af lystbåde, biler og andre investeringsobjekter, der belaster vores betalingsbalance yderligere. Derfor er det rimeligt, at alle, også byboere, på legal vis får mulighed for at overtage landbrug og dermed investere deres kapital i produktion i stedet for luksusgenstande.

Man kommer ikke uden om, at mange byboere, som har overtaget et forarmet landbrug, har været i stand til at forbedre det og sætte en produktion i gang, som har været af betydning for hele samfundet. Det er jo netop forudsætningen for, at vi kan komme ud af vores økonomiske uføre, at vores produktionsapparat inden for landbruget igen bliver udviklet og genopbygget, så det ikke er andre af vore EF-partnere, der overtager markederne for landbrugsprodukternes vedkommende, hvad udviklingen tydeligt har vist eksempler på: både Holland og Vesttyskland er jo ved at overtage vor smørekseport til England.

Landbrugsministeren efterlyser andre restriktioner i stedet for og mener, at vores lovforslag er utilstrækkeligt. Jeg kan berolige landbrugsministeren med, at fremskridtspartiet kun ønsker at leve i et frit Danmark, og derfor ser vi det som vores fornemste opgave at afskaffe restriktioner uden at genindføre nye.

Det er en skuffelse at høre, at hr. Karlskov Jensen fra venstre ikke kan bakke vores forslag op og taler om kapitalvindingsskatten. Det er da i orden, at fremskridtspartiet også er interesseret i at få kapitalvindingsskatten afskaffet, men da det var aktuelt i sin tid, følte vi jo heller ikke den opbakning fra venstre, som vi egentlig havde kunnet forvente.

Jeg kunne derfor fristes til at spørge venstre, hvor længe venstre mener at et erhverv som landbrugserhvervet kan tåle at blive trampet på lovgivningsmæssigt set, som det danske landbrug er blevet, specielt når nedtrampningen kommer fra et parti, som tidligere har prøvet på at varetage landbrugets interesser.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg skal ved denne lejlighed forbigå, hvad jeg egentlig havde lyst til at sige til frem-

[Landbrugsministeren.]

skridtspartiet. Jeg har haft lejlighed til at sige det før, når det drejer sig om det, fremskridtspartiet kalder for en landbrugspolitik, men som først og fremmest er en politik, som vil af folke landbruget for landmænd i hvert fald som ejere. Det forbyrder jo ingen af os, men det skuffer mig lidt, selv om det ikke kommer uventet, at hr. Burgdorf ligesom en konservativ industrifyrste og ikke som en konservativ landmand vil se forholdene i øjnene, sådan som de rent faktisk er, og som de ikke kan være ubekendt for hr. Burgdorf. Der er ikke tilgang nok af unge, siger hr. Burgdorf. Hvor har han den oplysning fra? Hvis jeg er rigtigt orienteret, og det tror jeg jeg er, er det sådan, at unge landmænd i dag, som ønsker at erhverve en landbrugsejendom, næsten ikke kan finde en, der er til salg.

Jeg vil gerne sige til hr. Karlskov Jensen, at venstre som sædvanlig er mest optaget af at sikre de gamle landmænd tilstrækkelig stor pris for deres ejendom, uden at det koster dem noget. De unge skal så finansieres i stadig stigende grad af staten, og det vil altså sige, at staten skal finansiere de gamle landmænd: dels skal de ingen kapitalvindingsskat betale, dels skal de ikke betale ejendomsskatter. Altså er man fra venstres side som sædvanlig interesseret i, at staten via de unge landmænd skal finansiere, at de ældre landmænd kan hente alle de gevinster, det skal være, uden beskæring.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger. (Ophør af halvårsbegrænsningen) [af Stetter m. fl.].

(Lovforslag nr. L 82. Fremsat 19/10 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Forslaget fra det konservative folkeparti om ændring af afskrivningsloven går ud på at ophæve reglerne om, at der kun kan foretages halv afskrivning i anskaffelsesåret på driftsmidler, som er anskaffet i den sidste halvdel af indkomståret. Denne såkaldte halvårsbegrænsning er som bekendt ved en midlertidig lovgivning suspenderet for de driftsmidler, der anskaffes i årene 1975 og 1976. Suspenderingen gælder for de driftsmidler, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt, dog ikke for de særlig dyre personautomobiler.

De konservative foreslår nu, at halvårsbegrænsningen skal ophæves permanent med virkning fra 1977; ophævelsen af begrænsningen skal gælde for såvel de udelukkende erhvervsmæssigt benyttede driftsmidler som for de dyre automobiler og for de såkaldt blandede driftsmidler.

Begrænsningerne i afskrivningsadgangen for de anskaffelser, der foretages i sidste halvdel af indkomståret, blev i sin tid indført for at hindre misbrug af afskrivningssystemet. I diskussionen blev det anført, at mange af de anskaffelser, der blev foretaget i den sidste tid før udløbet af et indkomstår, ikke kunne antages at være udelukkende driftsmæssigt begrundet. Det drejede sig ofte om anskaffelser, som en skatteyder foretog af skattemæssige hensyn, når han sidst på året konstaterede, at han ellers ville få en høj skattepligtig indkomst. En adgang til fuld afskrivning på 30 pct. i anskaffelsesåret på anskaffelser foretaget i den sidste halvdel af indkomståret kunne man heller ikke anse for særlig rimelig i forhold til det begrænsede slid og den forældelse, der kunne have fundet sted i løbet af denne ret korte besiddelsestid.

For indkomstårene 1975 og 1976 er halvårsbegrænsningen som nævnt ophævet midlertidigt; det skete ved lovgivning i juni 1975 og skete som led i regeringens bestræbelser og foranstaltninger til fremme af beskæftigelse og investeringer.

For 1977 gælder halvårsbegrænsningen igen; dette skal ses i lyset af, at den midlertidige ophævelse af halvårsbegrænsningen og en række andre foranstaltninger til fremme af beskæftigelse og investeringer, der blev gennemført i 1975, nu er afløst af vedtagelserne i augustforliget. På skatteområdet indgår som bekendt i